

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ ” 2017 року

06-05-16

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Ринок праці

Labor market

(назва навчальної дисципліни)

(name of the discipline)

спеціальність / specialty

051 Економіка / Economy

(назва спеціалізації) (name of the specialization)

спеціалізація
specialization

Управління персоналом і економіка праці /
Human resources management and labor
economics

(назва спеціалізації) (name of the specialization)

Рівне – 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок праці» для студентів, які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізацією «Управління персоналом і економіка праці». Рівне: НУВГП, 2018, 14с.

Розробник: Юрчик Г.М., к.е.н, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Протокол від «___» ___ 2018 року № ___

Завідувач кафедри
трудових ресурсів і підприємництва _____ Л.І.Безтелесна

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 051 «Економіка»

Протокол від «___» ___ 2018 року № ___

Голова науково-методичної комісії
за спеціальністю 051 «Економіка» _____ Л.І.Безтелесна

ВСТУП

Навчальним планом підготовки студентів спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці» передбачено вивчення дисципліни «Ринок праці».

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних знань із дисциплін – «Основи економіки», «Ринкова інфраструктура», цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активну роботу на лекціях, практичних заняттях, самостійну роботу та виконання поставлених задач. Даний курс є базовим по відношенню до цілого ряду дисциплін, що читаються на старших курсах.

Анотація

Ринок праці – це система суспільних відносин, що пов’язані з купівлею та продажем робочої сили. Курс «Ринок праці» призначений для надання студентам знань про складові, механізм його функціонування та регулювання.

Ключові слова: ринок праці, робоча сила, заробітна плата, попит на працю, пропозиція праці, вартість робочої сили, зайнятість, безробіття.

Abstract

The labor market is a system of social relations connected with the purchase and sale of manpower. The «Labor Market» course is designed to provide students with knowledge of the components, the mechanism for its operation and regulation.

Key words: labor market, labor force, wages, labor demand, supply of labor, labor costs, employment, unemployment.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Фахової підготовки	
Модулів - 2	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120	Спеціалізації: «Бізнес аналітика та управління персоналом і економіка праці»; «Економічна кібернетика та бізнес-інформатика»	Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,0 самостійної роботи студента – 6,0	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		30 год.	2 год.
		Практичні	
		28 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		107 год.	139 год.
		Індивідуальне завдання	
		-	12 год.
		Форма контролю:	
		екзамен	екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 54 %

для заочної форми навчання – 10 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Ринок праці» є формування у студентів системи знань про функціонування ринку праці, умінь та навичок його регулювання.

Основними **завдання** вивчення навчальної дисципліни «Ринок праці» є:

- засвоєння студентами знань про теоретичні положення функціонування та регулювання ринку праці;
- оволодіння вміннями і навичками застосування цих знань на практиці.

В результаті вивчення дисципліни «Ринок праці» студент повинен

знати:

- основні складові ринку праці;
- поняття та ознаки сегментування ринку праці;
- механізм функціонування ринку праці;
- особливості дії законів попиту і пропозиції на ринку праці;
- поняття та особливості формування ціни та вартості робочої сили;
- поняття, види і показники зайнятості та безробіття населення;
- особливості віднесення громадян до зайнятих та до безробітних за різними методологіями;
- інформаційне та інфраструктурне забезпечення ринку праці;
- методи прогнозування попиту і пропозиції праці на ринку;
- особливості ринкового саморегулювання ринку праці;
- методи державного регулювання ринку праці;
- механізм колективно-договірного регулювання ринку праці тощо.

вміти:

- здійснювати сегментацію ринку праці за різними ознаками;
- здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку праці;
- формувати необхідну інформацію для аналізу ринку праці;
- визначати та аналізувати показники попиту і пропозиції на ринку праці (як сукупного, так і поточного);
- оцінювати вплив ціни та вартості робочої сили на попит та пропозицію праці;
- розуміти проблеми та шляхи подолання різних видів безробіття;
- прогнозувати кон'юнктуру ринку праці;
- розуміти особливості посередницько-інформаційного забезпечення функціонування ринку праці;
- обґрунтовувати напрями державного та колективно-договірного регулювання ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ

ТЕМА 1. Ринок праці в соціально-економічній системі

Сутність, соціально-економічна значимість та умови виникнення ринку праці. Місце ринку праці у ринковій системі. Товар на ринку праці та його особливості. Поняття та характеристика поточного та сукупного ринку праці і їх складових. Поняття та види кон'юнктури ринку праці. Функції ринку праці у розрізі основних його суб'єктів.

ТЕМА 2. Складові та механізм функціонування ринку праці

Основні складові праці. Товар на ринку праці та його особливості. Законодавче визначення основних суб'єктів ринку праці (найманий працівник, роботодавець, профспілка, об'єднання роботодавців). Функції держави як суб'єкта ринку праці. Механізм взаємодії суб'єктів ринку праці на різних

ТЕМА 3. Сегменти та види ринку праці

Сутність, цілі та ознаки сегментації ринку праці. Характеристика, переваги та недоліки зовнішнього та внутрішнього ринків праці. Особливості ринків праці з обмеженою та необмеженою конкуренцією. Характеристика, переваги та недоліки гнучкого і жорсткого, первинного і вторинного ринків праці. Сегменти ринку праці за легальністю функціонування. Поняття неформального та кримінального ринків праці. Фіксований та загальний ринок праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ

ТЕМА 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці

Сутність індивідуальної пропозиції на ринку праці. Функція корисності, крива байдужості, бюджетне обмеження у теорії вибору на ринку праці. Значимість граничної норми заміщення та граничної норми заміщення доходу на відпочинок у індивідуальному пропонуванні праці на ринку. Рівновага індивідуального продавця на ринку праці. Ефект доходу та заміщення у індивідуальному пропонуванні праці. Крива індивідуальної пропозиції праці. Пропозиція якості та інтенсивності праці. Складові якості робочої сили. Функція індивідуального пропонування праці на ринку.

ТЕМА 5. Сукупна пропозиція на ринку праці

Джерела сукупної пропозиції на ринку праці. Сутність та стратифікація людських ресурсів на ринку праці за методикою Міжнародної організації праці і законодавства України. Категорії населення, що забезпечують сукупну пропозицію праці за різними підходами. Якісні характеристики сукупної пропозиції праці (трудовий потенціал та людський капітал). Сутність та крива сукупної пропозиції праці. Особливості економічно вільного та економічно вимушеного пропонування праці на ринку. Сегментація сукупної пропозиції праці за різними ознаками. Цінові та нецінові фактори формування сукупної пропозиції на ринку праці. Напрями впливу на сукупну пропозицію праці.

ТЕМА 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці

Сутність та фактори формування індивідуального попиту на працю. Визначення оптимального рівня індивідуального попиту на конкурентному ринку праці. Граничні витрати праці, граничний продукт та дохід праці у формуванні індивідуального попиту на працю. Закон зменшення граничної віддачі. Короткостроковий та довгостроковий індивідуальний попит на працю, фактори їх формування. Ефект масштабу та заміщення, їх вплив на індивідуальний попит на працю. Поняття та крива сукупної пропозиції праці. Цінова еластичність сукупного попиту на працю по заробітній платі. Перехресна еластичність попиту на працю. Закони Хікса-Маршала (похідного попиту) у формуванні сукупного попиту на працю.

ТЕМА 7. Ціна та вартість робочої сили

Заробітна плата як ціна робочої сили на ринку праці. Функції заробітної плати, їх значимість для основних суб'єктів ринку праці. Ринкові та неринкові, зовнішні та внутрішні фактори формування рівня заробітної плати. Поняття вартості робочої сили. Співвідношення ціни та вартості робочої сили. Фактори збільшення та зменшення вартості робочої сили. Міжнародна класифікація витрат на робочу силу. Складові витрат на робочу силу у відповідності з вітчизняним підходом. Прямі та непрямі витрати на робочу силу. Вплив ціни та вартості робочої сили на кон'юнктуру ринку праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ІНДИКАТОР ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ

ТЕМА 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці

Сутність зайнятості. Соціально-економічна значимість зайнятості у розрізі ієрархічних рівнів. Методологічно-правові особливості визначення категорій зайнятого населення за методикою Міжнародної організації праці та законодавства України. Сутність форм зайнятості. Класифікація форм зайнятості за різними ознаками (за способом організації робочого часу, за статусом та стабільністю трудової діяльності, за характером організації робочих місць, легальністю). Наслідки існування тіньової зайнятості у розрізі суб'єктів ринку праці. Види зайнятості. Структура зайнятості та необхідність її аналізу.

ТЕМА 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці

Сутність та соціально-економічні наслідки безробіття. Методологічно-правові особливості визначення категорій безробітного населення за методикою Міжнародної організації праці та законодавства України. Види безробіття за причинами його виникнення (фрикційне, структурне, циклічне, конверсійне, технологічне, інституційне), заходи щодо його мінімізації. Поняття вимушеного та добровільного безробіття. Пориродний рівень безробіття. Види безробіття за ознаками формальності, повноти та тривалості. Залежність ймовірності працевлаштування від тривалості безробіття. Макроекономічні аспекти безробіття (крива Філіпса, закон Оукена, крива Беверіджа).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ

ТЕМА 10. Інфраструктура ринку праці

Сутність та складові інфраструктури ринку праці. Функції інфраструктури ринку праці. Центральні та регіональні органи державної влади як інфраструктура ринку праці. Значимість та складові Державної служби зайнятості у інфраструктурному забезпеченні функціонування ринку праці. Посередницько-інформаційна інфраструктура ринку праці. Єдина

технологія надання соціальних послуг центрами зайнятості України (ЄТНаСП). Єдина інформаційно-аналітична система (ЄІАС) як інструмент інформаційного супроводу ЄТНаСП в системі Державної служби зайнятості України. Кадрові агенції як складова інфраструктурного забезпечення функціонування ринку праці. Освітня складова інфраструктури ринку праці.

ТЕМА 11. Аналіз та прогноз ринку праці. Теоретичні аспекти регулювання ринку праці

Статистичні показники попиту і пропозиції праці на ринку, методика їх розрахунку та інтерпретація. Науково-теоретичні основи прогнозування ринку праці. Методи прогнозування основних складових ринку праці, їх переваги, недоліки та можливість застосування. Прогнозування попиту на працю у розрізі видів економічної діяльності. Суб'єкти та об'єкти регулювання ринку праці. Модель регулювання ринку праці.

ТЕМА 12. Механізм державного регулювання ринку праці

Сутність та складові механізму державного регулювання ринку праці. Класифікація методів та інструментів державного регулювання ринку праці. Адміністративно-правові інструменти регулювання ринку праці (основні нормативно-правові акти, бронювання робочих місць для соціально-вразливих категорій населення, державне замовлення на підготовку кадрів, обмеження ринку праці, дозвільний порядок працевлаштування іноземців).

Сутність та характеристика організаційно-економічних інструментів регулювання ринку праці. Організаційно-економічне регулювання ринку праці у системі Державної служби зайнятості (компенсація ЄСВ, виплата допомоги по безробіттю, професійна підготовка та перепідготовка, організація громадських та сезонних робіт).

Макроекономічні складові регулювання ринку праці (ставки оподаткування доходів та прибутків, відрахувань у фонди соціального страхування, кредитування, інвестиційні пільги, дотаційна підтримка, бюджетне фінансування тощо). Соціально-психологічні інструменти регулювання ринку праці, їх значимість в сучасних умовах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усьо- го	у тому числі			усьо- го	у тому числі			
		л	п	с.р.		л	п	інд.	с.р.
Модуль 1									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ									
Тема 1. Ринок праці в соціально-економічній системі	9	2	2	5	9	1	1	6	1
Тема 2. Складові та механізм функціонування ринку праці	10	2	2	6	10		1	8	1
Тема 3. Сегменти та види ринку праці	12	2	2	8	10		1	8	1
Разом за змістовим модулем 1	31	6	6	19	29	1	3	22	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ									
Тема 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	14	2	2	10	14		1	12	1
Тема 5. Сукупна пропозиція на ринку праці	18	4	2	12	16		1	14	1
Тема 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	12	2	2	8	14		1	12	1
Тема 7. Ціна та вартість робочої сили	10	2	2	6	14		1	12	1
Разом за змістовим модулем 2	54	10	8	36	58	0	4	50	4
Модуль 2									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ІНДИКАТОР ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ									
Тема 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці	12	2	2	8	14		1	12	1
Тема 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці	14	2	2	10	13		1	11	1
Разом за змістовим модулем 3	26	4	4	18	27	0	2	23	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ									
Тема 10. Інфраструктура ринку праці	12	2	2	8	12			12	
Тема 11. Аналіз та прогноз ринку праці. Теоретичні аспекти регулювання ринку праці	14	2	2	10	12		1	10	1
Тема 12. Механізм державного регулювання ринку праці	28	6	6	16	27	1	2	22	2
Разом за змістовим модулем 4	54	10	10	34	51	1	3	44	3
УСЬОГО	165	30	28	107	165	2	12	139	12

5. Теми практичних занять

№з/п	Теми і зміст практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Ринок праці в соціально-економічній системі	2	1
2	Тема 2. Складові та механізм функціонування ринку праці	2	1
3	Тема 3. Сегменти та види ринку праці	2	1
4	Тема 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	2	1
5	Тема 5. Сукупна пропозиція на ринку праці	2	1
6	Тема 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	2	1
7	Тема 7. Ціна та вартість робочої сили	2	1
8	Тема 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці	2	1
9	Тема 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці	2	1
10	Тема 10. Інфраструктура ринку праці	2	1
11	Тема 11. Аналіз та прогноз ринку праці. Теоретичні аспекти регулювання ринку праці	2	
12	Тема 12. Механізм державного регулювання ринку праці	6	2
Всього		28	12

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Вид самостійної роботи	Кількість годин
Підготовка до аудиторних занять (0,5 год. /1 год. занять).	29
Підготовка до контрольних заходів (6 год. на 1 кредит ЄКТС).	33
Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.	45
Всього	107

6.1. Завдання для самостійної роботи

№з/п	Теми і зміст практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Ринок праці в соціально-економічній системі	5	6
2	Тема 2. Складові та механізм функціонування ринку праці	6	8
3	Тема 3. Сегменти та види ринку праці	8	8
4	Тема 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	10	12
5	Тема 5. Сукупна пропозиція на ринку праці	12	14
6	Тема 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	8	12
7	Тема 7. Ціна та вартість робочої сили	6	12
8	Тема 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці	8	12
9	Тема 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці	10	11
10	Тема 10. Інфраструктура ринку праці	8	12
11	Тема 11. Аналіз та прогноз ринку праці. Теоретичні аспекти регулювання ринку праці	10	10
12	Тема 12. Механізм державного регулювання ринку праці	16	22
Всього		107	139

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачене для студентів заочної форми навчання у вигляді контрольної роботи. Контрольна робота охоплює основні теми навчальної дисципліни «Ринок праці» і зорієнтована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих при вивченні дисципліни, та набуття практичного досвіду їх використання у професійній діяльності.

Контрольна робота для студентів заочної форми навчання виконується відповідно до Методичних рекомендацій до самостійного вивчення дисципліни та виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Ринок праці» для студентів за напрямом підготовки «Управління персоналом та економіка праці» (102-120) <http://ep3.nuwm.edu.ua/1203/>.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Ринок праці» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням :

- лекцій у формі діалогу та презентаційного відображення;
- опорного роздаткового матеріалу;
- індивідуальних завдань для вирішення практичних вправ та задач;
- тестування.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна презентація лекційного матеріалу за окремими темами;
- друковані роздаткові матеріали.

9. Методи контролю

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи проводиться за такими

критеріями:

0%	завдання не виконано;
40%	завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
60%	завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
80%	завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
100%	завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу студентами денної форми навчання використовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточне тестування у вигляді контрольних завдань;
- підсумкове тестування.

Для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу студентами заочної форми навчання використовуються наступні методи оцінювання знань:

- оцінювання індивідуально-дослідного завдання;
- підсумкове тестування.

При оцінюванні знань для всіх форм навчання використовується 100-бальна шкала оцінювання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 1.							Модуль 2.						
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	10		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

11. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Значення оцінки
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни та виконання індивідуальних робіт з дисципліни «Ринок праці» для студентів за напрямом підготовки «Управління персоналом та економіка праці» (102-120)/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/1203/>.
2. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Ринок праці» для студентів спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5158/>.

13. Рекомендована література

Базова

1. Бараник З.П. Статистика ринку праці: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. - 147 с.
2. Волкова О.В. Ринок праці: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 624 с.
3. Лібанова Е.М., Мельничук Д.П. Ринок праці в економічній системі: Навч. посібник. — Житомир: ЖІТІ, 2002. — 260 с.
4. Петюх В.М. Ринок праці: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1999. — 288 с.
5. Рынок труда: учеб. пособие / Под ред. проф. П. Э. Шлендера. - М. : вузовский учебник, 2004. — 208 с.

Допоміжна

6. Богиня Д. П., Грішнова О. А. Основи економіки праці. — К.: Знання-Прес, 2002. - 313с.
7. Васильченко В. С. Державне регулювання зайнятості: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 252с.
8. Качан Є.П., Шушпанов Д.Г. Управління трудовими ресурсами: Навч. посібник. — К.: Вид. дім «Юридична книга», 2003. — 258с.
9. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2001. — 158с.

Електронний репозиторій НУВГП

1. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. Ринок праці: Навчальний посібник. — Рівне: НУВГП, 2012. — 270 с. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/1868/>.

14. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. — режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6)/[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
8. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
9. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

